

Abstrakt

Zpravodajské služby patří k nejdůležitějším prvkům bezpečnostního systému každého státu. Nutnost získat včas důležité informace je základní podmínkou přežití státu. Žádný stát, ať už demokratického či totalitárního zřízení, se bez zpravodajských služeb neobejde.

V demokratických státech je však přirozené mít všechny složky státu pod demokratickou kontrolou a každý obywatel má právo získat informace o jejich činnosti.

Tato práce si proto klade za cíl zkoumat situaci v České republice, kde se opakovaně objevují požadavky na reformu zpravodajského systému. Ta se zvláště ve světle zneužití služeb pro osobní účely ze strany milenky premiéra v roce 2013 jeví jako zvláště akutní. Práce se dále snaží nalézt limity současně nastavených kontrolních mechanismů, zejména pak ve střetu se specifickým charakterem činnosti zpravodajských služeb v režimu utajení.

Pro vlastní zkoumání práce využívá v ČR zatím příliš neaplikovanou teorii Policy Paradox profesorky Dartmouthské univerzity Deborah Stoneové. Tato teorie byla zvolena, jelikož přináší zcela nový pohled na dosavadní problematiku nastavení parametrů zpravodajských systémů a jejich kontroly. Analytický model Policy Paradox chápe tvorbu veřejných politik, jako neustálý střet osobních a veřejných zájmů a dále se vymezuje od možného chápání politiky jako trhu. Místo toho nabízí pohled na tvorbu politik jako na antickou polis, ve které je třeba kromě osobních zájmů dbát ohled i na zájem veřejný.